

بخش دوّم

بررسی درس به درس کتاب

اهداف آموزش زبان فارسی پایه‌های سوم و چهارم و پنجم ابتدایی

حیطه‌ی شناختی

- گسترش و تعمیق حوزه‌ی نمادها و معانی مناسب و متناسب
- تداوم شناخت گونه‌ی گفتاری زبان معیار
- توسعه و تعمیق آشنایی با ساختار زبان فارسی معیار
- آشنایی ابتدایی با ساختار نظم و نثر
- آشنایی بیشتر با نمونه‌های نظم و نثر
- آشنایی با مسائل اعتقادی، ملی، هنری، اجتماعی و علمی
- آشنایی مختصر با جلوه‌های هنری زبان
- آشنایی با شیوه‌های خواندن و نوشتن
- آشنایی با انواع پاره‌مهارت‌های نگارشی

حیطه‌ی عاطفی

- پرورش و تقویت علاقه و نگرش مثبت نسبت به:
- ارج‌گذاری به احساسات و عواطف و افکار دیگران
- بیان مناسب و مؤثر احساسات، عواطف و افکار خود
- مسائل اعتقادی، ملی، هنری و اجتماعی
- مطالعه‌ی نوشته‌ها و قصه‌های ساده و مناسب
- جنبه‌های زیبایی سخن
- نوشتن متن‌های کوتاه
- حسن خط

حیطه‌ی مهارتی

- ۱- مهارت گوش دادن:
- دقت در سخن گوینده
- دریافت هسته‌ی معنایی پیام
- دریافت ارتباط میان بخش‌های یک پیام

— بررسی و نقد شنیده‌ها

— دریافت پیام در گونه‌های مختلف زبانی

— دقت در آهنگ کلام

۲— مهارت سخن گفتن:

— به کارگیری کارافزارهای مناسب ارتباطی

— توسعه‌ی برقراری ارتباط عاطفی با شنونده

— شرکت فعال در بحث و گفت‌وگوها

— سخن گفتن مؤثر و مناسب در برابر جمع

— انسجام و انتظام در رساندن پیام

— پاسخ‌گویی خلاق به پرسش‌ها

— به کارگیری مناسب گونه‌های مختلف زبان

۳— مهارت خواندن:

— توسعه‌ی سرعت بخشیدن به خواندن نمادهای نوشتاری

— توانایی دریافت ارتباط معنایی بخش‌های یک متن

— توانایی دریافت پیام اصلی یک متن

— توانایی خواندن متن مناسب با محتوای آن

— توانایی خواندن اثر و شعر با لحن و آهنگ مناسب

— توانایی نقد و بررسی یک متن

— توانایی به کارگیری کارافزارهای مناسب در خواندن

— تعمیق عادات و آداب مطلوب در خواندن

— گسترش دایره‌ی دید در خواندن

۴— مهارت نوشتن:

— توسعه‌ی توانایی تبدیل نمادهای صوتی به نوشتاری

— توسعه‌ی توانایی درست، خوانا و زیبانویسی

— تعمیق عادات مطلوب در هنگام نوشتن

— استفاده از علایم سجاوندی

— توانایی بیان باورها، احساسات و خواسته‌ها در قالب نوشته

— توانایی به کارگیری درست کلمات در جملات.

درس: اول	به نام خدا	عنوان درس: بهترین سر آغاز
اهداف درس	۱- تقویت روحیه‌ی سپاس‌گزاری از خداوند ۲- کمک خواستن از خداوند در انجام کارها ۳- قدردانی از پدر، مادر و آموزگار ۴- آشنایی با مترادف‌ها ۵- آشنایی و کسب مهارت در مطابقت دادن نهاد و گزاره	
واژه‌های جدید	سرآغاز، دریا‌های وسیع، شگفت‌زده، موجودات، چشم‌پینا، گوش‌شنوا، استعداد، شایسته، گام، رضا	

نکته	گسترش واژگان	نمایش بازی	لبخند شعر	شاعر
مطابقت نهاد و گزاره	مترادف‌ها	نمایش صامت دیدار دوستان گذشته	به نام خدا قالب مثنوی	محمود پوروهاب

فعالیت‌های کتاب بنویسیم

نگارشی، ادبی	املائی	ارزشی، نگرشی	دستوری
جمله‌سازی گسترش واژگان کامل کردن جاهای خالی بندنویسی نامه‌نویسی طبقه‌بندی واژه‌ها تصویرخوانی و تصویرنویسی نگارش خلاق حل جدول	دسته‌بندی کلمات تشخیص حروف در کلمه رونویسی نوشتن واژه‌های جدید کامل کردن کلمه شناسایی کلمه‌های یک نقطه شناسایی کلمه‌های بی نقطه واژه‌شناسی	برقراری ارتباط با خدا علاقه‌مندی به مطالعه و کتاب‌خوانی نیایش و درخواست از خدا امانت دادن کتاب به دوستان	کامل کردن جمله‌ها با توجه به نهاد و گزاره نوشتن ترکیبات وصفی

الف) بخوانیم

متن درس اوّل

اوّلین درس حمد و سپاس الهی است. در سنت ادبی و دینی ما هر کاری با نام خداوند آغاز می‌شود، بر این اساس اوّلین درس هم با حمد و ستایش او به قصد معرفت او آغاز شده است. در این درس پدیده‌های طبیعت نام برده می‌شود تا دانش‌آموزان از طریق آنچه که در اطرافشان هست و بارها و بارها آن را دیده و زیبایی‌های آن را حس کرده‌اند، به فکر فرو روند و پس به خالق آن پدیده‌ها پی ببرند و این که آن چه را در اطراف خود می‌بینند، همه و همه را نعمت‌های پروردگار بدانند که به ما داده تا بهتر زندگی کنیم. در برابر این همه نعمت لازم است زبان به حمد و ستایش او بگشاییم. در این درس به پاره‌ای از صفات خداوند مانند مهربانی و بخشندگی و افعال او که آفرینندگی و خالق بودن است اشاره شده است. (لازم است به واسطه روش‌های مناسبی که در تدریس ارائه می‌کنید توجه دانش‌آموزان را به عظمت پروردگار و به آفریده‌های طبیعت و به طور کلی زیبایی‌هایی که در اطراف دانش‌آموز هست، جلب کنید. می‌توان تصاویری از این پدیده‌ها را به کلاس آورد و جای بحث و گفت‌وگو را، در کلاس باز کرد و یا از طریق پرسش و پاسخ نسبت به چیزهای زیبایی که در شب و روز، در بهار و تابستان، پاییز و زمستان می‌بینند زمینه‌ی تأمل و تفکر را فراهم کرد و در فرآیند تدریس خود دانش‌آموز را به این سمت هدایت کرد). پس خالق این همه خوبی‌ها، این همه زیبایی‌ها و عطاکننده‌ی این همه نعمت‌ها سزاوار حمد و ستایش است. در پایان این درس می‌توانید فضای کلاس را به سمت گفت‌وگو یا طرح سؤالات زیر هدایت کنید:

مثلاً:

- ۱- چگونه ما می‌توانیم خدا را از خود راضی کنیم؟
- ۲- چگونه خدا را بیرستیم؟
- ۳- شما چگونه دعا می‌کنید؟
- ۴- چگونه با خدا حرف می‌زنید؟

گوش کن و بگو

اهداف:

● تقویت مهارت گوش دادن و سخن گفتن

● آشنایی با نحوه‌ی استفاده از توانایی‌ها و استعدادهای خود

● تقویت روحیه‌ی قدردانی از پدر، مادر و آموزگار

در فعالیت‌ها علاوه بر تقویت مهارت‌های زبانی توجه دادن دانش‌آموز به پدیده‌های طبیعت و نعمت‌های خدا برای ایجاد علاقه و نگرش مثبت به خداوند مورد نظر است. شما می‌توانید برای انجام فعالیت‌ها، دانش‌آموزان را به فضای باز ببرید و بخواهید با دقت محیط خود را ببینند و به صداها و اطراف با دقت گوش دهند و صداها و چیزهایی را که می‌شنوند و می‌بینند نام ببرند. از بازی هم می‌توانید استفاده کنید. توصیه می‌شود تا آن‌جا که امکان دارد فعالیت را به صورت گروهی اجرا کنید.

درست و نادرست

اهداف:

● ارزش‌یابی از میزان درک مطلب

● تقویت مهارت گوش دادن و سخن گفتن

● تقویت روحیه‌ی سپاس‌گزاری و اطاعت از خدا

در این فعالیت معلم می‌تواند دانش‌آموزان را گروه‌بندی کند تا یک گروه عبارت را بخواند و گروه دیگر پاسخ دهد.

واژه‌آموزی

اهداف:

۱- گسترش دامنه‌ی واژگان

۲- شناخت ترکیب‌های وصفی

۳- شناخت صفات مترادف

روش پیشنهادی: شما می‌توانید روی کارت‌ها، کلماتی به صورت ترکیب (موصوف و صفت) بنویسید و روی کارت‌های دیگر مترادف همان کلمات را بنویسید. دانش‌آموزان به صورت بازی کارت‌ها را با هم جور کنند. هر دو نفر که کارت‌هایشان با هم جور شد یک گروه را تشکیل می‌دهند.

نکته

هدف: مطابقت نهاد و گزاره در جملات و به کارگیری جملات صحیح در گفته‌ها و نوشته‌ها.

شما می‌توانید مانند قسمت واژه‌آموزی، کارت‌هایی از نهاد و گزاره تهیه کنید تا دانش آموزان بتوانند در بازی کارت‌های نهاد و گزاره‌های مربوط به جمله‌ی خود را جور کنند.

مثال: نمونه‌ای از کارت‌ها

او	به مسجد می‌رود
من	به مسجد می‌روم

سپس می‌توانید تمرین این فعالیت را روی تابلو به صورت پرسش و پاسخ (به طوری که دانش آموزان هر گروه از یکدیگر بپرسند) انجام بدهید.
تذکر: باید از بیان مستقیم نکات دستوری خودداری کرد.

ببین و بگو

اهداف:

- تقویت مهارت مشاهده و سخن گفتن
 - درک مطلب از طریق تصاویر
 - تقویت روحیه‌ی سپاس‌گزاری و برقراری ارتباط با خداوند
 - قدردانی از پدر و مادر
- دانش آموزان با دقت به تصاویر نگاه کنند، درباره‌ی آن بحث و گفت‌وگو کنند و درباره‌ی سؤال زیر توضیحاتی بدهند.
- «مفهوم مشترکی را که در تصویر می‌بینید بگویید.»

بگرد و پیدا کن

اهداف:

- آشنایی با املاهای کلماتی که حرف (هـ هـ هـ) و (عـ عـ) دارند.
 - یادآوری کلمات سال گذشته
 - تقویت مهارت املاهای کلمه و آشنایی با کلمه‌های تازه‌ی درس
- دانش آموزان می‌توانند ابتدا به صورت فردی کلمات موردنظر را از درس پیدا کنند و سپس در گروه‌ها کلمات را باهم مقایسه کنند و به یک نظر مشترک برسند. نماینده نظر گروه را اعلام کند.

به دوستان بگو

اهداف:

- تقویت مهارت گوش دادن و سخن گفتن.
 - تشویق و تقویت روحیه‌ی گفت و گو با خدا
- دانش‌آموزان ابتدا به‌طور فردی درباره‌ی سؤالات فکر می‌کنند. نظرات را ابتدا برای یکدیگر (نفرات کناری خود) بیان می‌کنند. سپس می‌توانند نظرات خود را برای بچه‌ها بازگو کنند.

نمایش

برای اجرای این فعالیت می‌توانید ابتدا دو نفر را انتخاب کنید بازی مورد نظر را به‌صورت پاتومیم (بازی صامت) اجرا کنند و بقیه‌ی دانش‌آموزان تماشاگر باشند بعد از اتمام بازی دو نفر اول، دو نفر دیگر انتخاب شوند و به همین ترتیب ادامه بدهند. سپس درباره‌ی آن‌چه که دیده‌اند صحبت کنند.

قابل ذکر است برای اجرای این فعالیت می‌توانید از وسایل قابل دسترسی استفاده کنید. فراموش نکنید آن‌چه که برای بچه‌ها بیشتر از هرچیزی مهم است بازی و فضای شاد و نشاط‌انگیز کلاس است.

کتاب‌خوانی

اهداف:

- تقویت حافظه‌ی بصری و علاقه‌مندی به کتاب‌خوانی.
 - گسترش حوزه‌ی اطلاعات از طریق کتاب‌خوانی.
- شما می‌توانید از بچه‌ها بخواهید تا درباره‌ی آخرین کتابی که خوانده‌اند و بیشتر مورد علاقه‌شان بوده با دوستان خود صحبت کنند و از چند نفر بخواهید راجع به آن برای بچه‌های دیگر در مقابل جمع صحبت کنند و سؤالات مورد نظر در کتاب‌خوانی را از آن‌ها بپرسید.

با هم بخوانیم

اهداف:

- تلفیق احساسات و تربیت ذوق ادبی.
- التذاذ از شنیدن و خواندن شعر.

● توجه به زیبایی‌های شعر.

● آشنایی با مفهوم کلی شعر.

شعر را با لحن و آهنگ مناسب بخوانید (ترجیحاً از حفظ بخوانید). دانش‌آموزان به خوبی گوش دهند. فضای شادی ایجاد کنید. مثلاً بخواهید شعر را هم خوانی کنند دست بزنند از وسایل قابل دسترسی کلاس مانند: مداد، میز و ... جهت ایجاد ریتم استفاده کنند، می‌توانید در صورت امکان از نوار صوتی استفاده کنید. در زنگ هنر از بچه‌ها بخواهید برای شعر نقاشی بکشند. یادآوری: همان‌طور که در اهداف بیان شد منظور اصلی از اشعار التذاذ از شعر و ایجاد فضای شاد در کلاس است از پرداختن به معنی شعر به صورت جزئی و بیت بیت بهره‌یزد.

ب) بنویسیم

جلسه‌ی اوّل

۱- تقویت مهارت املانویسی و طبقه‌بندی کلماتی که شکل «گ» دارند و تقویت روحیه‌ی جست و جو و مشاهده‌ی دقیق.

۲- تقویت مهارت جمله‌سازی و توانایی به‌کار بردن دو کلمه در یک جمله بانوجه به ارتباط معانی آن‌ها.

پاسخ‌های پیشنهادی تمرین ۲:

الف) ستارگان درخشان در شب دیده می‌شوند.

ب) چشم بینا و گوش شنوا داریم.

۳- تقویت مهارت طبقه‌بندی و گسترش حوزه‌ی واژگان، تقویت فعالیت‌های ذهنی و آشنایی بیشتر با گروه کلمه.

جلسه‌ی دوّم

۱- تقویت مهارت رونویسی و املانویسی.

۲- تقویت مهارت تصویرخوانی و تصویرنویسی، توانایی درک منطقی مفاهیم موجود در تصویر و تقویت مهارت مشاهده‌ی دقیق.

۳- تقویت مهارت جمله‌نویسی و کامل کردن جاهای خالی و تقویت روحیه‌ی خداجویی و قدرشناسی.

جلسه‌ی سوّم

- ۱- تقویت مهارت رونویسی و املانویسی
- ۲- آشنایی با ساختار جملات در زبان فارسی و تقویت مهارت تکمیل جملات با توجه به مطابقت نهاد و گزاره.
- ۳- تقویت مهارت تصویرخوانی و توانایی نگارش خلاق، توجه و علاقه‌مندی به مطالعه و کتاب‌خوانی و تقویت روحیه‌ی امانت‌داری.

جلسه‌ی چهارم

- ۱- تقویت حافظه‌ی بصری و درست‌نویسی کلمات، تقویت مهارت املانویسی.
- ۲- تقویت مهارت رونویسی و املانویسی.
- ۳- تقویت مهارت تصویرخوانی و توانایی در نوشتن ترکیبات وصفی.

جلسه‌ی پنجم

- ۱- تقویت مهارت املانویسی و طبقه‌بندی و شناسایی کلمه‌های یک نقطه‌ای.
- ۲- تقویت مهارت واژه‌سازی، تقویت مهارت املانویسی.
- پاسخ پیشنهادی: اتوبوس، اطراف، فقط، عاقبت، ترس، او، سقف، عیب
- ۳- تقویت مهارت نامه‌نویسی و تقویت روحیه‌ی برقراری ارتباط با خدا.

جلسه‌ی ششم

در تمام کتاب بنویسیم این صفحه سفید و آزاد است تا معلّم به تناسب موقعیت‌ها و نیازها از آن استفاده کند.

روز جمعه

- ۱- تقویت توانایی حلّ جدول و پرورش قوه‌ی تفکر، گسترش حوزه‌ی واژگان.
- پاسخ جدول: ۱- مهتاب ۲- نمکدان ۳- شایسته ۴- روز ۵- بلبل ۶- هـ ی
- ۲- تقویت توانایی نگارش خلاق و بیان احساسات.

اهداف کلی فصل اوّل: نهادها

حیطه‌ی شناختی

- ۱- آشنایی با نهاد خانواده
- ۲- آشنایی با نحوه‌ی انتخاب نماینده‌ی کلاس
- ۳- آشنایی با برخی مناسبت‌ها
- ۴- آشنایی با برخی مباحث دستوری نظیر زمان فعل و ترتیب اجزای جمله
- ۵- آشنایی با نهاد کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۶- آشنایی با برخی قوانین و مقرّرات مربوط به نهادهای اجتماعی

حیطه‌ی عاطفی

- ۱- علاقه‌مندی به مطالعه و کتاب‌خوانی
- ۲- تقویت حس زیبایی‌شناسی
- ۳- تقویت روحیه‌ی همیاری و همکاری
- ۴- تقویت روحیه‌ی احترام‌گذاری به خانواده و مقرّرات کلاس
- ۵- تقویت روحیه‌ی تفکر و اندیشه در حل مشکلات

حیطه‌ی مهارتی

- ۱- تقویت مهارت تصویرخوانی
- ۲- تقویت مهارت دسته‌بندی و طبقه‌بندی
- ۳- تقویت مهارت مستقل خوانی
- ۴- تقویت مهارت حل تمرینات و پاسخ‌گویی به پرسش‌ها
- ۵- تقویت مهارت حل تمرینات و پاسخ‌گویی به پرسش‌ها
- ۶- تقویت توانایی درک مطالب و گوش‌دادن انتقادی
- ۷- تقویت مهارت شعرخوانی و حفظ آن

درس: دوم	به نام خدا	عنوان درس: لبخند نقاشی ها
اهداف درس	۱- آشنایی با نهاد خانواده ۲- تقویت عواطف و احساسات مثبت در زندگی ۳- بیان عواطف و احساسات به وسیله نقاشی ۴- استفاده مناسب از اوقات فراغت ۵- علاقه مندی و مهربانی به افراد بزرگسال خانواده ۶- آشنایی و کسب مهارت در کاربرد واژه های همگون ۷- آشنایی و کسب مهارت در کامل کردن جمله ها با توجه به زمان فعل (ماضی، بعید)	
واژه های جدید	واقعاً، لذت بخش، خاطرات، اصلاً، جوری، دماغ، چانه اش، عصبانیت، گلستان، خواهش	

نکته	گسترش واژگان	نمایش بازی	لبخند شعر	شاعر
زمان فعل ماضی بعید	واژه های هم نویسه	جمله سازی و گسترش جمله	دندان مصنوعی	—

فعالیت های کتاب بنویسیم

نگارشی، ادبی	املائی	ارزشی، نگرشی	دستوری
تصویرخوانی و تصویرنویسی خاطره نویسی نگارش خلاق طبقه بندی - جمله سازی جمله سازی با کلمات همگون برقراری ارتباط کلمه به جمله کامل کردن جاهای خالی طرح سؤال برای جدول	رونویسی طبقه بندی نوشتن جمله با کلمات همگون جمع بستن کلمات با «ان» و «ها» خوش نویسی تشخیص بخش های کلمه نوشتن کلمات مخالف	همکاری در کارهای خانه تأثیر لبخند و مهربانی در زندگی مهربانی امام اهمیت خواندن قرآن در عید نوروز علاقه مندی و احترام به بزرگ ترها علاقه مندی به هنر خوش نویسی مهربانی بزرگ ترها با کودکان رابطه ی عاطفی با مادر و کسب مهارت های زندگی	کامل کردن جمله ها با توجه به زمان فعل (ماضی بعید)

الف) بخوانیم

متن درس دوم

موضوع این درس، خانواده و روابط صمیمی آن است. پیامی را که لازم است دانش آموز کسب کند مهربانی و مهربان بودن است که تجلی این صفت معمولاً در چهره‌ی هر کسی آشکار است. مثلاً نقاشی‌هایی که همه‌ی افراد خانواده طراح می‌کنند. در یک چیز مشترکند و آن لبخندی است که بر لبان تصاویر نقش بسته است. زیبایی چهره‌ی ما هم به واسطه‌ی همان لبخند است. در این درس ارتباط صمیمی بین خانواده، مهربانی، مهر و محبتی که در آن حاکم است به عنوان یک ارزش مطرح می‌شود. مهربانی ارزشی است که معمولاً کودکان از آن بهره‌ی بیشتری نسبت به بزرگسالان برده‌اند.

می‌توانید قبل از ورود به تدریس، راجع به خانواده و روابط خانوادگی سؤالاتی مطرح کنید. وقتی فضای کلاس آماده شد، درس را آغاز کنید.

در پایان درس می‌توانید از دانش‌آموزان بخواهید تا نقاشی‌هایی ترسیم کنند که لبخندی بر لب داشته باشند.

گوش کن و بگو

در این تمرین پیشنهاد می‌شود ابتدا هر دانش‌آموز به‌طور فردی پاسخ را بیابد، درباره‌ی پاسخ با گروه خود مشورت کند و نماینده‌ی گروه، پاسخ را ارائه دهد. شما می‌توانید از دانش‌آموزان بخواهید تصویری از کلاس و دانش‌آموزان را نقاشی کنند. نقاشی‌ها را به تابلوی کلاس نصب کنید و درباره‌ی نقاشی گفت‌وگو کنید. با کمک بچه‌ها به این نتیجه برسید که با لبخند و مهربانی می‌توان دوستی‌ها را گسترش داد.

درست، نادرست

می‌توانید یک بازی ترتیب دهید یعنی جملات را به ترتیب بخوانید و از بچه‌ها بخواهید با دقت گوش کنند. در پایان هر جمله بچه‌ها با دست زدن و بیان غلطه‌ی غلطه یا درسته‌ی درسته نظرات خود را به صورت هماهنگ اعلام کنند.

واژه‌آموزی

هدف: آشنایی با کلمات هم‌نویسه و درک معنای این کلمات در جمله.

کلمات هم‌نویسه به کلماتی گفته می‌شود که به یک شکل نوشته می‌شوند اما تلفظ و معنای آن‌ها با هم متفاوت است.

شما می‌توانید از دانش‌آموزان بخواهید با مشورت گروه خود کلمات هم‌نویسه‌ی دیگر پیدا کنند و با آن‌ها، جملات مختلف بسازند سپس هر یک از اعضای گروه جملات را برای گروه‌های دیگر بیان کند. بعد کلمات را روی تابلو بنویسید و با گذاشتن مصوت‌ها در بالا یا پایین حروف، تفاوت تلفظ کلمات را به بچه‌ها تفهیم کنید.

نکته

● مطابقت دادن نهاد و فعل در ماضی بعید.

قابل ذکر است ساختمان ماضی بعید در زبان فارسی به این ترتیب است :

بن ماضی + (ه‌ه) + بود. مثال : رفت + ه + بود ← رفته بود.

مطابقت نهاد و فعل در ماضی بعید :

من رفته بودم	ما رفته بودیم
تو رفته بودی	شما رفته بودید
او رفته بود	آن‌ها رفته بودند

پیشنهاد می‌شود ابتدا خودتان سعی کنید زمان ماضی بعید را در گفت‌وگوی کلاس به کار ببرید تا دانش‌آموزان با این زمان به‌طور غیرمستقیم آشنا شوند. سپس این بازی را ترتیب دهید که نهاد و فعل را همان‌طور که در درس قبل پیشنهاد شد روی کارت‌هایی جدا بنویسید و بعد گروه‌ها با هم مسابقه بدهند و هر گروهی بتواند کارت‌های بیشتری را با توجه به مطابقت نهاد و گزاره جور کند برنده خواهد شد.

بین و بگو

اهداف:

- تقویت مهارت مشاهده و سخن گفتن.
- تقویت مهارت تصویرخوانی و درک منطقی ارتباط بین تصاویر.
- یادآوری چهار فصل و توجه دادن به ماه مهر، آغاز فعالیت دانش‌آموزان و معلمان.
- توجه و علاقه‌مندی به هنر نقاشی و توجه به تغییر رنگ‌ها در فصول مختلف.

از بچه‌ها بخواهید درباره‌ی نشانه‌های چهار فصل گفت‌وگو کنند. فعالیت‌های مربوط به هر فصل را بیان کنند. هم‌چنین می‌توانید دانش‌آموزان را به حیاط مدرسه و یا هر فضای آزاد دیگر ببرید و از آن‌ها بخواهید با دقت به اطراف نگاه کنند و درباره‌ی رنگ‌های هر فصل (در طبیعت) با هم گفت‌وگو کنند.

بگرد و پیدا کن

اهداف:

- آشنایی با املای کلماتی که تنوین دارند.
 - تقویت حافظه‌ی بصری.
 - تشویق به داشتن برخوردی خوش و مهربان با یکدیگر.
- شما می‌توانید از دانش‌آموزان بخواهید متن درس را به‌طور دقیق به‌صورت انفرادی بخوانند فعالیت‌های موردنظر را انجام دهند و بعد با گروه خود مشورت کنند و فعالیت‌ها را تکمیل کنند و بعد نماینده‌ی گروه نظر گروه را اعلام کند.

به دوستانت بگو

اهداف:

- تقویت مهارت سخن گفتن و گوش دادن.
 - تشویق به داشتن برخوردی خوش و مهربان با دیگران.
 - توجه و احترام به پدربزرگ و مادربزرگ‌های خانواده.
 - احیای افسانه‌ها و داستان‌های کهن.
- از بچه‌ها بخواهید نظرات خود را برای یکدیگر بیان کنند و بعد چند نفر از آن‌ها به‌طور فردی در مقابل دانش‌آموزان دیگر نظر خود را اعلام کنند. به بچه‌ها توضیح دهید که از انتقادهای و پیشنهادها دیگران نباید ناراحت بشوند، بلکه باید از آن‌ها استفاده کنند.
- هم‌چنین بچه‌ها را تشویق کنید که در صورت امکان پای صحبت پدربزرگ و مادربزرگ‌ها بنشینند و با آن‌ها درباره‌ی گذشته‌هایشان گفت‌وگو کنند.

بازی

هدف: تشویق دانش‌آموزان به داشتن برخورد خوش و مهربان با یکدیگر.

همان‌طور که در متن بازی توضیح داده شد شما می‌توانید به‌صورت گروهی این بازی را اجرا کنید و از دانش‌آموزان بخواهید وقتی جمله‌هایشان را بیان می‌کنند حالت چهره‌شان را نیز با توجه به جمله تغییر دهند. پیشنهاد می‌شود فضای شادی در کلاس ایجاد شود تا بچه‌ها لذت بیشتری از بازی ببرند.

کتاب‌خوانی

اهداف:

- توجه به عناصر موجود در داستان.
- التذاذ از خواندن داستان.
- یادگیری از طریق کتاب‌خوانی.

شما می‌توانید جدولی مانند نمونه بکشید و نماینده‌ی هر گروه بعد از گرفتن پاسخ از گروه خود، آن‌ها را در جدول بنویسد. سپس درباره‌ی پاسخ‌ها با هم بحث و گفت‌وگو کنند.

تعداد صفحات کتاب	نام نویسنده‌ی کتاب	محل انتشار کتاب

با هم بخندیم

هدف: ایجاد روحیه‌ی شاد و پر نشاط در دانش‌آموزان است. دانش‌آموزانی که توانایی بیشتری برای گفتن لطیفه دارند با داوطلب شدن، آن لطیفه را برای دانش‌آموزان کلاس تعریف کنند.

ب) بنویسیم

جلسه‌ی اول

در تمرین دو می‌توان علاوه بر جمله‌نویسی، در پایان از دانش‌آموزان خواست که ارتباط چهار تصویر را بیان کنند و مفهوم همکاری و تعاون را از زبان خود آنان دریافت کنیم. می‌توان برای تنوع تصاویر را به‌صورت کارت و نامنظم بر تابلو نصب کرد تا دانش‌آموزان توالی تصویرها را کشف و توضیح دهند. این کار به شیوه‌ی فردی و گروهی قابل اجراست. وجود دو خط برای نوشتن دو جمله در زیر هر تصویر نیست بلکه برای نوشتن یک جمله است. در تمرین سوم می‌توان از دانش‌آموزان

خواست تا همگی لبخند بزنند و لبخند همدیگر را ببینند تا خاطرات بهتر به ذهنشان برگردد. این تمرین برای تقویت نگارش خلاق و خاطره‌نویسی است.

جلسه‌ی دوم

در تمرین سه، هدف آشنایی گسترده‌تر با هم‌نویسه است که در کتاب بخوانیم با آن آشنا شده‌اند. کلمات ده و پر به شکل‌های ده (عدد) و ده (روستا و فعل امر از دادن) قابل خواندن هستند. می‌توان با کارت‌های کامل کردنی این تمرین را برای دانش‌آموزان ملموس‌تر کرد.

مثال: عمومی من در..... زندگی می‌کند.

بعد از عدد نه عدد..... است.

می‌توان به‌صورت شفاهی یا روی تابلو این روش را انجام داد.

توجه: ممکن است در گویش محلی شکل‌های دیگر خوانداری نیز وجود داشته باشد. ضمن پذیرش آن‌ها، توجه دانش‌آموزان را به فارسی معیار جلب می‌کنیم.

جلسه‌ی چهارم

هدف تمرین اول، زیبانویسی، خوانانویسی و درست‌نویسی و در ضمن آشنایی با شعر نظامی است. در این کتاب کوشیده‌ایم در لابه‌لای تمرین‌ها از حکمت‌ها و ابیات مشهور و غز و حکیمانه جابه‌جا بهره بگیریم تا مفاهیم آن‌ها در ذهن دانش‌آموزان باقی بماند. از ورق‌پوستی برای دانش‌آموزانی که مهارت لازم را به دست نیاورده‌اند می‌توان استفاده کرد. تمرین دو برای تثبیت آموزش نکته در کتاب بخوانیم است (مطابقت نهاد با فعل) برای سهولت انجام تمرین می‌توان از گروه استفاده کرد.

جلسه‌ی پنجم

در تمرین اول، هدف گزینش بهترین بخش‌های درس بر مبنای علاقه و ذوق دانش‌آموز است. دانش‌آموز با مراجعه به متن، به انتخاب می‌پردازد. باید اجازه داد دانش‌آموزان خود به انتخاب دست بزنند. انتخاب دانش‌آموزان فرصتی برای بررسی زاویه نگاه آن‌ها توسط معلم است.

هدف در تمرین دوم آشنایی با گسترش واژگان از طریق طبقه‌بندی است. دانش‌آموز می‌تواند به هر کلمه یک بخش اضافه کند.

پاسخ‌های پیشنهادی: نقاشی‌ات، نقاشی‌ام، پاک‌تر، پاکان، پاک‌کن و... قشنگ‌تر، قشنگ‌ها

و... اخمو، اخم‌ها و... خاطره‌ها، خاطره‌ام و... هر بخشی که اضافه شود و کلمه معنی‌دار باشد پذیرفته است.

پاسخ‌های پیشنهادی برای تمرین سه

خنده ← گریه زود ← دیر

گرسنه ← سیر سیراب ← تشنه

تمرین چهار ضمن سرگرمی و بازی، تقویت هماهنگی چشم و دست و حرکت دست است بنابراین توصیه می‌شود دانش‌آموزان دقیقاً مداد را بین دو خط موازی حرکت دهند. تمرین نوعی مهارت قضاوت و تصمیم‌گیری درست را نیز تقویت می‌کند. این تمرین نگارش خلاق است و زمینه‌ای برای اشنانویسی.

جلسه‌ی هفتم

این تمرین برای روز جمعه و منزل در نظر گرفته شده است. طرح سؤال یکی از مهارت‌های درک مطلب و از جمله مهارت‌های ذهنی است. طرح سؤال خوب و مناسب یکی از هدف‌های این کتاب است. نمونه‌ی آن را در کتاب بخوانیم می‌بینیم. در طرح سؤال دانش‌آموزان کاملاً مخیر و آزاد هستند.

درس: سوّم	به نام خدا	عنوان درس: نماینده ی کلاس
اهداف درس	۱- آشنایی با چگونگی انتخاب نماینده ی کلاس ۲- تقویت روحیه ی مسئولیت پذیری ۳- تشویق به رعایت بهداشت فردی ۴- تقویت روحیه ی تعاون و همیاری ۵- پرورش روحیه ی انتقادپذیری ۶- تشویق به رعایت نظم و ترتیب در کارها ۷- علاقه مندی به مشورت و هم فکری در کارها ۸- آشنایی با پسوند «گی» ۹- آشنایی با ترتیب اجزای جمله ۱۰- آشنایی با روز ۱۳ آبان (روز دانش آموز) ۱۱- آشنایی با امام زمان «عج»	
واژه های جدید	نماینده ی کلاس، انتظارش، کلاسمان، ورق کاغذ، رأی ها، نظرش، فهرست، شلوغ، پرت، خلاصه، بهانه، صفاتی، مشورت، مشترک، درس خوان، مسئول، عادل، شایستگی، خجالت، معذرت	

نکته	گسترش واژگان	نمایش بازی	لبخند شعر	شاعر
ترتیب اجزای جمله	واژه سازی با پسوند «گی»	نمایش صامت معرفی شخصیت های مختلف	پدربزرگ چهارپاره	ناصر کشاورز

فعالیت های کتاب بنویسیم

نگارشی، ادبی	املایی	ارزشی، نگرشی	دستوری
تصویرخوانی و تصویرنویسی نگارش خلاق مرتّب کردن جمله ها طبقه بندی نگارش توصیفی کامل کردن جمله ها جمله سازی - چیستان	رونویسی تشخیص ترتیب حروف الفبا خوش نویسی تشخیص بخش ها و حروف کلمه کامل کردن واژه ها نوشتن مترادف ها تصحیح املا	میهن دوستی و دفاع از میهن علاقه مندی به رزمنده ها پرچم ایران دعا و نیایش با خدا علاقه مندی به هنر خوش نویسی مسئولیت پذیری علاقه مندی به فرهنگ بومی علاقه مندی به امام زمان رأی دادن، صدقه دادن، ارتباط با دیگران به وسیله ی نامه	جمله سازی با «این»، «آن» کامل کردن جمله ها با توجه به مطابقت نهاد و گزاره رعایت قانون رعایت حال بیماران ایجاد نگرش منفی نسبت به کشیدن سیگار

الف) بخوانیم

راه کارهایی برای تدریس

پیشنهاد می شود برای ایجاد انگیزه از شیوه های زیر استفاده شود.

- ۱- استفاده از جعبه به عنوان صندوق رأی با طرح این پرسش که از صندوق رأی در کجا و چه موقعیت هایی استفاده می کنند و با این روش به موضوع انتخاب نماینده ی کلاس بپردازیم.
- ۲- با طرح پرسش مانند چرا ما نماینده برای کلاس انتخاب می کنیم زیرا.....
- دانش آموزان به طور فردی و گروهی پاسخ می دهند و معلم پس از جمع بندی به متن درس می پردازد. تمام این شیوه ها شفاهی است.
- ۳- با استفاده از تصویر درس و طرح پرسش می توان وارد درس شد.
- ۴- می توان از شیوه ی نمایش نیز استفاده کرد.
- ۵-

در خواندن متن به اصلاح خواندن دانش آموزان، واژگان تازه و شیوه های مختلف خواندن توجه شود. یکی از اهداف خواندن درس، تقویت مهارت گوش دادن است. برای رسیدن به این هدف می توان از روش های زیر استفاده کرد. (پس از خواندن دانش آموزان در گروه).

- ۱- مترادف بعضی از کلمات را بخوانیم تا دانش آموزان متوجه شوند.
- ۲- پایان جملات به صورت گروهی خوانده شود. (مثلاً فعل ها)
- ۳- از همه ی افراد به صورت تصادفی برای خواندن استفاده شود.

و.....

توجه: در هنگام متن خوانی برای تقویت املانویسی می توان این فعالیت را با آموزش املا همراه کرد.

در حین خواندن متن از دانش آموزان بخواهیم به صورت فردی، کلمات مهم و تازه را بر روی کاغذی یادداشت کنند. آن گاه در گروه فهرستی مشترک از کلمات تازه تهیه کنند و سپس کلمات مشترک گروه ها را بر روی تابلو بنویسیم. پس از آن فهرست کلمات مشترک گروه های کلاس را جدا می کنیم. این فهرست نماینده دشوارترین و مهم ترین کلمات درس از نگاه دانش آموزان است. با این کلمات می توان به شیوه های مختلف فعالیت هایی را در کلاس اجرا کرد مانند نوشتن متن، به حافظه سپردن، جمله ساختن و...

متن درس سوّم

در این درس علاوه بر تقویت و پرورش مهارت‌های زبانی، لازم است نحوه‌ی تدریس به گونه‌ای باشد که دانش‌آموزان به این باور برسند که حق دارند درباره‌ی بهتر اداره شدن کلاس و مدرسه‌ی خود اظهار نظر کنند و نماینده‌ی کلاسشان را خودشان انتخاب کنند. بعد از خواندن درس می‌توانید از بچه‌ها بخواهید تا این درس را به صورت نمایش در کلاس اجرا کنند.

گوش کن و بگو

سؤال‌های این بخش را می‌توان از دانش‌آموزان مستقیماً پرسید و یا آن‌ها را گروه‌بندی کرد و افراد در گروه‌های (دو نفری) سؤال‌ها را برای دیگران بخوانند و درباره‌ی آن‌ها گفت و گو کنند. پس از پایان این فعالیت از دانش‌آموزان بخواهید درباره‌ی علت پاسخ‌های خود صحبت کنند و جهت بحث را به سمت ویژگی‌های یک نماینده‌ی خوب در کلاس و چرایی انتخاب نماینده در کلاس هدایت کنید.

درست، نادرست

برای انجام این فعالیت بازی زیر پیشنهاد می‌شود:

معلم یا یکی از دانش‌آموزان به ترتیب جملات را بخواند و در پایان هر جمله مکث کوتاهی کند. دانش‌آموزان کلاس با شنیدن جمله‌ی درست دست‌های خود را بالا ببرند و دست بزنند و با شنیدن جمله‌ی نادرست عکس‌العملی نشان ندهند.

واژه‌آموزی

هدف: کلمه‌سازی با استفاده از ترکیب یک کلمه‌ی معنادار با پسوند «گی» (گ + ی) لازم به توضیح است، جهت گسترش واژگان و تولید واژه‌های جدید، از توانایی زبان فارسی استفاده می‌کنیم پسوندها از مواردی هستند که برای گسترش واژگان مورد استفاده قرار می‌گیرند. در این فعالیت واژه‌سازی با پسوند «گی» مورد نظر است لازم به ذکر است گی از «گ» صامت میانجی + «ی» مصدری تشکیل شده است.

پیشنهاد می‌شود کارت‌هایی تهیه کنید که روی یکی از آن‌ها پسوند «گی» و بقیه کلماتی مانند: راننده، بچه و... نوشته شده باشد. یکی از دانش‌آموزان کارت «گی» و دانش‌آموزان دیگر به ترتیب کلمات راننده، بچه و... در دستشان باشد. این دانش‌آموزان به دانش‌آموزی که کارت «گی» دارد

نزدیک بشوند و هر کدام عنوان روی کارت خود را بگویند بعد دست‌هایشان را به هم بدهند و کلمه را با پسوند «گی» هر دو با هم بگویند. آموزگار کارتی را که روی آن کلمه‌ی موردنظر با پسوند «گی» به‌طور کامل نوشته روی تابلو نصب کند.

توجه: کلمات مختوم به مصوّت — هنگامی که مصوت «ی» به آن‌ها افزوده شود (تشنه + ی) برای سهولت تلفّظ از صامت میانجی گ استفاده می‌کنیم و ه آخر با تغییر شکل به — غیر آخر تبدیل می‌شود. تشنه + ی ← تشنگی

نکته

هدف از این فعالیت آشنایی غیرمستقیم با ترتیب اجزای جمله می‌باشد. انتظار می‌رود پس از تمرین‌های متعدد به این نتیجه برسد که به نسبت تأکید روی اجزای جمله جایگاه آن‌ها تغییر می‌کند. برای مثال در این جمله: علی امروز به بازار رفت. چون تأکیدی روی علی است «علی» در ابتدای جمله قرار گرفته است. اما اگر بگوییم امروز علی به بازار رفت. تأکید روی امروز است به همین ترتیب با توجه به نوع تأکید اجزای جمله را می‌توان تغییر داد. در این نکته تأکید اصلی بر جابه‌جایی قید در جمله است.

پیشنهاد می‌شود واژه‌های یک جمله با چند جمله را روی کارت‌هایی جداگانه بنویسید. کارت‌های هر جمله را در اختیار یک گروه قرار دهید تا با قرار دادن کارت‌ها کنار هم جمله را پیدا کنند. نماینده‌ی گروه‌ها جمله‌ی گروه را روی تابلو بنویسد سپس گروه با هم فکری هم با جابه‌جا کردن کارت‌های جمله، جملات دیگری بسازند. دوباره نماینده‌ی گروه‌ها جمله را روی تابلو بنویسند تا جایی که بتوان از کارت جملات معنی‌داری ساخت گروه‌ها این کار را ادامه دهند سپس دانش‌آموزان جملات گروه‌ها را به‌طور جداگانه از روی تابلو بخوانند. سعی کنید تأکید اصلی در جابه‌جایی قید در جمله باشد.

بین و بگو

توضیح این که روز ۱۳ آبان سال ۱۳۵۷ عده‌ای از دانش‌آموزان و دانشجویان در خیابان علیه رژیم پهلوی راه‌پیمایی کردند و به طرف دانشگاه حرکت کردند. عده‌ی زیادی از آن‌ها در مقابل دانشگاه با رگبار گلوله‌ی سربازان رژیم شاه به شهادت رسیدند از این رو، این روز را به یاد و احترام دانش‌آموزان و دانشجویان شهید روز دانش‌آموز نامیدند.

پیشنهاد می‌شود هر کدام از دانش‌آموزان به‌ترتیب مفهوم تصویر اوّل را بیان کند و نفر کنار

صحبت او را ادامه دهد. یعنی نفر دومی مفهوم تصویر دوم را بیان کند به همین ترتیب تا تصاویر به پایان برسد در ادامه‌ی فعالیت دانش‌آموزان می‌توانند به ترتیب درباره‌ی تصاویر جملات متنوع دیگری که به ذهنشان می‌رسد بگویند.

بگرد و پیدا کن

در زبان فارسی فقط در آغاز کلمات همزه وجود دارد مانند ابر، اردک، آسمان، امروز، او، ایران

توجه: همزه صامت است نه مصوت و همه‌ی کلمات بالا با همزه آغاز و با مصوت ادامه می‌یابند. اما در عربی همزه در آغاز، میانه و پایان کلمات می‌آید مانند اسم، رأی، ملجأ، جزء. در این تمرین هدف پیدا کردن کلماتی است که همزه‌ی عربی دارند. مانند رأی و مسئول کلمات همزه‌دار به سه دسته تقسیم می‌شود. ۱- همزه‌ی آغازین. در کلماتی مانند: اخص، اثشا، املا. همزه‌ی وسط روی کرسی (ث) قرار می‌گیرد مانند: مسئول و همزه‌ی پایانی جزء کلمه باشد گذاشتن آن الزامی است مانند: خلا، منشأ.

به دوستان بگو

پیشنهاد می‌شود دانش‌آموزان در گروه‌های خود شماره‌گذاری شوند سپس اعضای گروه ابتدا به صورت فردی و سپس به صورت گروهی درباره‌ی سؤال‌ها اظهارنظر کنند.

نمایش

در صورت امکان به هنگام اجرای حرکات نمایش صامت از آهنگ‌های شاد کودکانه نیز استفاده کنید. و با قطع آهنگ زمان اجرای هر فرد به پایان برسد.

کتاب‌خوانی

لازم به توضیح است ناشر، فرد یا مؤسسه‌ای است که کلیه‌ی مراحل تولید و چاپ کتاب را به عهده می‌گیرد. برخی از ناشران به صورت خصوصی و بعضی به صورت دولتی فعالیت می‌کنند. شما می‌توانید از گروه‌ها بخواهید درباره‌ی سؤال‌هایی که در این بخش آمده با هم گفت‌وگو کنند. سپس شماره‌هایی از گروه را به طور تصادفی انتخاب کنید تا برای دانش‌آموزان دیگر خلاصه، نام نویسنده و ناشر کتابی را که خوانده‌اند بیان کنند.

با هم بخوانیم

شعر پدر بزرگ در قالب چهارپاره سروده شده است. دانش‌آموزان در حین خواندن شعر و التذاز از آن به افراد مسنّ خانواده (پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها) توجه بیشتری پیدا می‌کنند. پیشنهاد می‌شود به توصیه‌های درس اول نیز مراجعه شود. می‌توان شعر را به صورت نمایش اجرا کرد.

ب) بنویسیم

جلسه‌ی اول

در تمرین دوم جز استفاده از این و آن می‌توان ارتباط تصاویر را به صورت داستان بیان کرد. در تمرین سوم می‌توانیم جمع‌بندی کارهای شهرداران را در کلاس بخوانیم یا بنویسیم تا با وظایف شهردار بیشتر آشنا شوند.

جلسه‌ی دوم

در تمرین دوم هدف مرتّب کردن از طریق محور همنشینی است. اگر جمله صحیح باشد اما مختلف همگی پاسخ‌ها درست است. اما باید ساختار دستوری درست را آموزش داد.

مثلاً جمله‌ی سوّم را به شکل‌های زیر می‌توان نوشت:

نماینده، مسئول حفظ نظم در کلاس است.

در کلاس، نماینده مسئول حفظ نظم است.

مسئول حفظ نظم در کلاس نماینده است.

که اولین جمله درست‌ترین ساختار دستوری را دارد.

در تمرین سوّم هدف آشناسازی دانش‌آموزان با گویش، لهجه و زبان محلی است. بنابراین اگر کلمه را تنها با تغییر مصوّت‌ها می‌گویند باید همان را نیز نشان بدهند تا میزان نزدیکی با تفاوت آن گویش را با زبان فارسی نشان بدهیم.

جلسه‌ی سوّم

تمرین دوم و سوّم به هم پیوسته‌اند. ملیکا نام رومی مادر امام زمان است. پاسخ تمرین دوم، امام است که در تمرین سوّم دانش‌آموز دو خط درباره‌ی امام «ره» می‌نویسد.

جلسه‌ی چهارم

تمرین اول، با توجه به جمله‌های درس کامل می‌شود زیرا هدف مرور درس و تمرین املاي کلمات درس است.

در تمرین سوم هدف جلب توجه دانش‌آموزان به انواع صندوق‌هاست مانند صندوق رأی، صندوق پست، صندوق پیشنهادات و صندوق صدقات.

در تمرین چهارم هدف از چستان هم لذت کشف است و هم نوشتن خلاق پاسخ چستان «بر» است.

این تمرین جاندار پنداری یا تشخیص نیز هست چون ابر را موجود زنده تصور کرده است.

جلسه‌ی پنجم

در تمرین دوم جز هدف املاي، آشنایی با نشانه‌ها و علائم هشداردهنده نیز هست. معلم می‌تواند محل استفاده از این علائم را بپرسد.

تمرین سوم آشنایی با شناسه‌هاست که در محور جانشینی با تغییر یک جزء ممکن است اجزای دیگری نیز تغییر کند.

جلسه‌ی هفتم

گذشته از املاي کلمات، هدف تکمیل جمله و متن با واژه‌های مشخص نیز هست.

درس: چهارم	به نام خدا عنوان درس: دوست بچه‌ها
<p>۱- آشنایی با نهاد کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان</p> <p>۲- آشنایی با انواع رشته‌های هنری</p> <p>۳- تقویت روحیه قانون‌پذیری و رعایت قانون</p> <p>۴- علاقه‌مندی و احترام به بزرگ‌ترها</p> <p>۵- آشنایی و کسب مهارت در کاربرد حروف اضافه</p> <p>۶- علاقه‌مندی به میراث فرهنگی کشور</p> <p>۷- حفظ شعر از طریق بازی</p> <p>۸- آشنایی با چگونگی تهیه روزنامه دیواری</p>	اهداف درس
<p>کانون پرورش فکری، ناهارش، عضو، کتابدار، احوال‌پرسی، خانم مربی، مشخصات، نشانی منزل، فعالیت، بخش‌های مختلف، روزنامه دیواری، قفسه‌ها، کاردستی، سفالگری، ادامه، داستان‌نویسی، خوش‌نویسی، اوقات فراغت، اسم‌نویسی، اشکالی، نمایش عروسکی.</p>	واژه‌های جدید

نکته	گسترش واژگان	نمایش بازی	لیخند شعر	شاعر
حروف اضافه	کلمات هم‌خانواده	مسابقه‌ی شعرخوانی	فیلم‌نامه	—

فعالیت‌های کتاب بنویسیم

دستوری	ارزشی، نگرشی	املائی	نگارشی، ادبی
کاربرد حروف اضافه	<p>علاقه‌مندی به مطالعه و کتاب‌خوانی</p> <p>قانون‌پذیری</p> <p>رعایت مقررات کتابخانه</p> <p>علاقه‌مندی به جمع‌آوری کتاب</p> <p>علاقه‌مندی به هنر و هنرمندان</p> <p>مبارزه با زورگویی دفاع از خانه</p> <p>علاقه‌مندی با آثار باستانی و تاریخی</p> <p>کشور، میراث فرهنگی، امام خمینی</p> <p>علاقه‌مندی به هنر موسیقی</p>	<p>رونویسی</p> <p>طبقه‌بندی کلمات</p> <p>نوشتن کلمه‌های</p> <p>هم‌خانواده</p> <p>نوشتن کلمه‌های</p> <p>مخالف</p>	<p>تصویرخوانی و تصویرنویسی</p> <p>مفاهیم بین‌رشته‌ای - پرسش و پاسخ</p> <p>طبقه‌بندی</p> <p>نوشتن لطیفه</p> <p>داستان‌نویسی</p> <p>نگارش خلاق</p> <p>نوشتن محل انتشار کتاب</p> <p>کامل کردن شعر</p> <p>نوشتن نام هنرمندان</p> <p>مفاهیم بین‌رشته‌ای - جمله‌نویسی -</p> <p>مرتب کردن جمله‌ها</p> <p>نوشتن نشانی</p> <p>حل جدول</p>

الف) بخوانیم

متن درس چهارم

منظور اساسی این درس، معرفی نهادی است که مرتبط با کودکان می‌باشد و هدفش رشد و توسعه فرهنگی هنری آن‌ها است. در این درس تلاش بر این است تا فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی بین کودکان ترویج و گسترش یابد و آن‌ها با کارکرد این نهاد و چگونگی استفاده از آن آشنا شوند. همان‌طور که در درس آمده است، کانون پرورش فکری علاوه بر خدمات کتاب‌خوانی دارای کلاس‌های هنری و کارهای دستی از قبیل، سفالگری، کاردستی، نمایش عروسکی، نقاشی، شعرخوانی، چگونگی تهیه‌ی روزنامه دیواری می‌باشد. خدمات کانون پرورش فکری بیشتر در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها است. از جمله خدمات کانون، ارسال کتاب از طریق پست است.

توصیه می‌شود دانش‌آموزان را به کانون پرورش فکری برده و آن‌ها را از نزدیک با فعالیت‌های کانون آشنا کنید. در جاهایی که کانون وجود ندارد می‌توان از طریق تصویر، بحث و گفت‌وگو و با توضیحات لازم، کودکان را با آن آشنا کرد.

گوش کن و بگو

پیشنهاد می‌شود برای اجرای این تمرین هر گروه یکی از سؤالات را از گروه دیگر بپرسد.

درست، نادرست

پیشنهاد می‌شود، سؤالات این قسمت را بخوانید. از دانش‌آموزان بخواهید با شنیدن جمله‌ی درست، دست راست خود را بالا ببرند و با شنیدن جمله‌ی نادرست، دست چپ خود را بالا ببرند.

واژه‌آموزی

لازم به توضیح است در این فعالیت کلمه‌ای را مبنا قرار می‌دهیم با افزودن کلمات به ابتدا و انتهای کلمه‌ها، کلمه‌ی مرکب می‌سازیم که این کلمه‌ها نوعی ترکیب‌سازی است. هدف از این تمرین گسترش واژگان و تولید واژه‌های جدید است. پیشنهاد می‌شود، برای انجام این فعالیت کلمه‌ای را روی کارت به‌عنوان مبنا بنویسید و کلمات دیگری را که می‌توان به آن کلمه افزود روی کارت‌های دیگری بنویسید بعد، از اعضای گروه‌ها بخواهید که با افزودن کارت‌ها به کارت مبنا، کلمه‌های مرکب را پیدا کنند و بخوانند.

نکته

هدف: آشنایی با کاربرد حروف اضافه در جمله.

حروف اضافه در جمله حرفی هستند که در ردیف نقش نماها قرار می‌گیرند. به این حروف متمم‌ساز می‌گویند. زیرا کلمه‌ی بعد از آن‌ها متمم است. می‌توان از دانش‌آموزان خواست تا متنی را بدون حروف اضافه بخوانند تا نقش و اهمیت حروف اضافه را دریابند.

بین و بگو

پیشنهاد می‌شود، دانش‌آموزان را به چند گروه تقسیم کنید. هر گروه تصویری با راهنمای معلم انتخاب کنند و یکی از اعضای گروه با حرکات دست و چهره و بدن فعالیت آن تصویر را نشان بدهد. گروهی که بتواند تصاویر موردنظر را حدس بزند و فعالیت آن تصویر را توضیح دهد، امتیاز می‌گیرد. موضوع چهار تصویر و توالی آن‌ها در کلاس بحث شود. (رسیدن به مفهوم فعالیت‌های کانون)

بگرد و پیدا کن

پیشنهاد می‌شود هر دانش‌آموز به‌طور فردی پاسخ سؤالات را پیدا کند و به‌ترتیب بیان کند.

به دوستان بگو

اهداف:

- تقویت مهارت گوش دادن و سخن گفتن.
 - تقویت مهارت برقراری ارتباط.
 - تقویت روحیه‌ی اظهارنظر و بیان احساسات.
- پیشنهاد می‌شود: دانش‌آموزان به‌صورت گروهی و یا فردی به سؤالات پاسخ دهند.

کتاب‌خوانی

پیشنهاد می‌شود: آموزگار اعضای گروه‌ها را شماره‌گذاری کند و از شماره‌های مشترک گروه‌ها بخواهد که سؤال اول را پاسخ بدهند و شماره‌های دیگر به‌ترتیب به سؤالات دیگر پاسخ بدهند. یعنی شماره‌های یک به سؤال یک و شماره‌های دو به سؤال دو جواب دهند.

با هم بخندیم

پیشنهاد می‌شود: دانش‌آموزانی که در تقلید صدا و حرکات، مهارت بیشتری دارند لطیفه را برای بچه‌ها تعریف کنند.

ب) بنویسیم

جلسه‌ی اوّل

در تمرین دوّم، سیر عضویت در کتابخانه و امانت گرفتن کتاب را نشان می‌دهد. در تمرین سوّم، هدف آشنا ساختن دانش‌آموزان با مشخصات شناسنامه‌ای است می‌توان از قبل از دانش‌آموزان خواست تا فتوکپی شناسنامه خود را به کلاس بیاورند.

جلسه‌ی دوّم

در تمرین دوّم، پس از انجام فعالیت به صورت فردی یا گروهی، بهترین نوشته‌ها را می‌توان به کمک دانش‌آموزان انتخاب کرد. تمرین سوّم از نوع تمرین‌های دنباله‌نویسی است.

جلسه‌ی سوّم

در تمرین دوّم، گسترش واژگان و آشنایی با کلمات مرکّب به طریق خوشه‌ای است در تمرین سوّم می‌توان از دانش‌آموزان خواست تا درباره‌ی سازها گفت‌وگو کنند. پاسخ تمرین سوّم به ترتیب نی، دف (دایره)، تار و طبل است.

جلسه‌ی چهارم

هدف از تمرین دوم آشناسازی دانش‌آموز با کاربرد حروف اضافه است.

جلسه‌ی پنجم

تصویرهای تمرین دوّم به ترتیب حافظیه‌ی شیراز، آرامگاه فردوسی مشهد و مقبره‌ی ابوعلی سینا در همدان است.

اهداف کلی فصل دوم: بهداشت

حیطه‌ی شناختی

- ۱- آشنایی با برخی موضوعات و مسائل بهداشتی
- ۲- آشنایی با نکات مورد توجه در حفظ محیط زیست
- ۳- آشنایی با برخی نکات دستوری نظیر پسوند «بان»
- ۴- آشنایی با برخی نکات املائی و نگارشی نظیر هم خانواده و گزارش نویسی

حیطه‌ی عاطفی

- ۱- تقویت روحیه و رعایت نکات بهداشتی در زندگی فردی
- ۲- ایجاد علاقه به حفظ و نگهداری محیط زندگی
- ۳- جلب توجه به آفریده‌ها و مخلوقات خدا در محیط زندگی

حیطه‌ی مهارتی

- ۱- تقویت توانایی انجام فعالیت‌های املائی و نگارشی نظیر یادداشت برداری
- ۲- توانایی گوش دادن به گفته‌های دیگران و ارائه‌ی بازخورد مناسب
- ۳- توانایی گسترش مفاهیم بهداشتی
- ۴- توانایی بیان احساسات و اندیشه‌ها نسبت به بهداشت و محیط زیست
- ۵- توانایی نگارش بندهای کوتاه درباره‌ی محیط زیست و بهداشت

درس: پنجم	به نام خدا عنوان درس: ما فقط یک کره‌ی زمین داریم
اهداف درس	۱- آشنایی با بهداشت و حفظ محیط‌زیست ۲- آشنایی با کسب مهارت در گزارش‌نویسی ۳- تقویت مهارت یادداشت‌برداری ۴- توجه به آفریده‌های خدا ۵- تقویت روحیه‌ی تعاون و همیاری ۶- تقویت روحیه‌ی تفکر و مشورت ۷- آشنایی و کسب مهارت در کامل کردن جمله‌ها با توجه به زمان فعل (حال، گذشته، آینده) ۸- تمرین و جمله‌سازی با نشانه‌های (: !)
واژه‌های جدید	گردش علمی، دامنه کوهی، یادداشت، گزارش، محیط، عادت، آشغال، زباله، باعث، آلودگی، علاوه بر، مسعود، دل‌پذیر، لطیف، کوهستان، پونه‌های وحشی، دل‌نشین، نشاط، طبیعت، چشمه‌ها، کره‌ی زمین، احتیاج، پژمرده، کارخانه‌ها، اهمیت، پاکیزگی

نکته	گسترش و اثرگان	نمایش بازی	لبخند شعر	شاعر
زمان فعل (گذشته، حال، آینده)	کلمات هم‌خانواده	پانتومیم: بهداشت و پاکیزگی محیط‌زیست	مهربان مثل آفتاب قالب چهارپاره	محمدرضا سنگری

فعالیت‌های کتاب بنویسیم

نگارشی، ادبی	املائی	ارزشی، نگرشی	دستوری
طبقه‌بندی، مفاهیم بین‌رشته‌ای طبقه‌بندی تصویرخوانی، تصویرنویسی نگارش خلاق، کامل کردن گزارش، پرسش و پاسخ، کامل کردن جمله‌ها، نوشتن نام آواها (مفاهیم بین‌رشته‌ای) جمله‌سازی (مفاهیم بین‌رشته‌ای) خلاصه‌نویسی، نگارش توصیفی، نامه‌نویسی	رونویسی کامل کردن جمله‌ها نوشتن کلمه‌های هم‌خانواده طبقه‌بندی کلمات خوش‌نویسی ارتباط دادن کلمات مترادف با یکدیگر	توجه به حفظ محیط‌زیست پاکیزگی و بهداشت محیط‌زیست علاقه‌مندی به درختکاری و فایده‌ی آن نگه‌داری از درختان و توجه به پرندگان علاقه‌مندی به هنر خوش‌نویسی احترام و توجه به افراد زحمتکش جامعه، توجه و ارزش‌گذاری به شغل رفتگری	کامل کردن جمله‌ها با توجه به زمان فعل (حال، گذشته، آینده)

الف) بخوانیم

متن درس پنجم

مضمون این درس درباره‌ی پاکیزه نگه داشتن محیط زندگی و ایجاد نگرش مثبت و احساس مسئولیت نسبت به پاکیزگی محل زندگی اعم از خانه، محله، شهر، روستا، کشور و حتی کره‌ی زمین است، دانش‌آموزان باید عوامل آلوده‌کننده‌ی محیط زیست (هوا، آب، خاک) را بشناسند و به راه‌حل‌هایی برای رفع آلاینده‌های هوا، خاک و آب و... بیندیشند و پیشنهادهایی برای حل مشکلات آلودگی محیط زیست خود ارائه دهند. در این درس به‌طور غیرمستقیم، قالب گزارش‌نویسی آموزش داده می‌شود. این قالب یکی از قالب‌های نوشتاری است. گزارش‌ها یا به‌صورت فردی تهیه می‌شوند یا به شکل گروهی. گزارش می‌تواند به‌صورت کتبی یا شفاهی ارائه شود، برخی از گزارش‌ها از نظر زبان و نوع بیان ممکن است ادبی باشد یا به زبان طنز، زبان علمی و... نوشته شود. در مرحله تهیه‌ی گزارش پس از آن که موضوع، مخاطب و هدف گزارش مشخص شد، درباره‌ی مسأله موردنظر خوب می‌اندیشیم و با دقت راه‌های پژوهشی آن را بررسی می‌کنیم. ابتدا به گردآوری مطالب می‌پردازیم. سپس طرح کلی گزارش را تهیه می‌کنیم و پس از آن پیش‌نویس گزارش را با توجه به یادداشت‌های فراهم آمده و مطالعات و تحقیقات قبلی و آمادگی ذهنی می‌نویسیم.

توصیه می‌شود در انتخاب راهبردهای تدریس خود هم مهارت گزارش‌نویسی و هم حساسیت نسبت به آلودگی محیط زیست و احساس مسئولیت برای نگهداری و پاکیزگی آن مطرح شود.

گوش کن و بگو

لازم به توضیح است انواع آلودگی‌ها آلودگی منابع آبی، دریاها و رودها می‌باشد بیشتر رودهای جهان با ورود فاضلاب‌های صنعتی، کشاورزی و خانگی و مواد زاید در معرض آلودگی قرار گرفته‌اند. برای مقابله با آلودگی رودها باید ورود مواد آلاینده را به داخل آب کاهش داد، منابع آلاینده را به نقاط دوردست انتقال داد و رودهای آلوده را از مواد مضر پاکسازی کرد.

آلودگی هوا: امروزه آلودگی هوا را ناشی از فعالیت‌های انسانی می‌دانند. با افزایش فعالیت‌های صنعتی و استفاده‌ی زیاد از سوخت‌های فسیلی درصد گازهای گلخانه‌ای را زیاد کرده و همین امر باعث آلودگی هوا می‌شود. وارونگی دما باعث افزایش آلودگی هوا در مناطق آلوده می‌شود.

آلودگی صدا: تولید صداهای ناخوشایند مطلوب انسان نیست و باعث آزار روحی و روانی انسان می‌شود.

آلودگی تصویر: استفاده از تصاویر نامناسب و یک‌نواخت، در یک محیط آلودگی تصویری ایجاد می‌کند. برای انجام این فعالیت پیشنهاد می‌شود، دانش‌آموزان به چند گروه تقسیم شوند و اعضای گروه ابتدا به صورت فردی پاسخ سؤالات را بیابند و سپس با مشورت گروه به پاسخ‌های مشترک برسند. نماینده‌ی گروه‌ها پاسخ‌ها را بیان نمایند.

درست، نادرست

برای انجام این فعالیت پیشنهاد می‌شود معلم یا یکی از دانش‌آموزان به ترتیب جملات را بخواند در صورت امکان کارت‌های سبز و زرد تهیه شود و به هر نیمکت یک کارت زرد و یک کارت سبز بدهند. بعد از خواندن سؤال با هم‌فکری و مشارکت به نتیجه می‌رسند که جملات صحیح است یا غلط. اگر صحیح بود (بعد از تفکر فردی و تفکر گروهی) کارت سبز را بالا برده و اگر جمله صحیح نبود کارت زرد را بالا می‌برند... به این ترتیب فعالیت ادامه پیدا می‌کند.

واژه‌آموزی

یکی از راه‌های گسترش واژگان استفاده از بن مضارع است که با افزودن «ا» - «ش» - «_» نده» ... آخر آن ساخته می‌شود. افزودن کلمات مناسب به آغاز بُن مضارع نیز یکی از راه‌های گسترش واژه است. پیشنهاد می‌شود آموزگار بن مضارع «دان»، «بین»، «آموز» را روی کارت‌هایی بنویسد و به دست سه دانش‌آموز بدهد. این دانش‌آموزان را به گوشه‌ای از کلاس هدایت کند (پشت به بچه‌ها و تخته‌ی کلاس قرار گیرند) سپس روی کارت‌هایی کلمه یا پیشوند یا پسوندی را که مناسب است به دانش‌آموزان کلاس بدهد و سپس از آن سه دانش‌آموز بخواهد تا روبه‌روی بچه‌ها قرار گیرند و با توجه به کارت‌هایی که در دست بچه‌هاست یار مناسب خود را انتخاب کنند و بعد از یارکشی هر کدام از آن‌ها کلمه‌های ساخته شده را بیان کنند.

نکته

هدف: کاربرد فعل با توجه به زمان (گذشته، حال، آینده)

افعال در زبان فارسی از نظر زمان به سه قسمت تقسیم می‌شود:

۱- گذشته ۲- حال ۳- آینده

گذشته:

گذشته‌ی ساده (ماضی) + بن + شناسه‌ها. مثال: رفت - بن - م (شناسه)

ماضی نقلی ← بن ماضی + ه + (ام - ای - است - ایم - اید - اند) مثال : رفت + ه + است ← رفته است

ماضی بعید ← بن ماضی + ه + بود + شناسه‌ها. مثال : رفت + ه + بود + م ← رفته بودم

ماضی التزامی ← بن ماضی + ه + باش + شناسه‌ها. مثال : رفت + ه + باش + م ← رفته باشم

ماضی مستمر ← فعل کمکی (داشت) + می + بن ماضی + شناسه‌ها. مثال : داشتم + می + رفت + م ← داشتم می‌رفتم.

حال:

مضارع التزامی ← ب + بن مضارع + شناسه‌ها. مثال : ب + رو + م ← بروم
مضارع اخباری ← می + بن مضارع + شناسه‌ها. مثال : می + رو + م ← می‌روم.
مضارع مستمر ← فعل کمکی (دار) + شناسه‌ها + می + بن مضارع + شناسه‌ها. مثال : دار + م + می + رو + م ← دارم می‌روم.
آینده:

فعل کمکی ← خواه + شناسه‌ها + بن ماضی. مثال : خواه + م + رفت ← خواهم رفت.
برای انجام این فعالیت به طرح درس نمونه مراجعه شود.

بین و بگو

پیشنهاد می‌شود دانش‌آموزان به چند گروه تقسیم بشوند و با مشورت و هم‌فکری داستان تصویر را بیان کنند. در صورت امکان دانش‌آموزان به بحث و گفت‌وگو درباره‌ی مطالب بیان شده بپردازند.

بگرد و پیدا کن

کاربرد نشانه‌ی (:): در زبان فارسی:

۱- قبل از نقل قول ← احمد گفت : من محیط‌زیست خود را آلوده نمی‌کنم.

۲- هنگام برشمردن اجزای یک چیز

آلوده‌کننده‌های هوا عبارتند از : دود ماشین‌ها، دود سیگار و...

کاربرد نشانه‌ی (!) در زبان فارسی:

۱- در پایان جمله‌های تعجبی، تأکیدی و عاطفی می‌آید ← عجب هوای تمیزی!

۲- پس از اصوات ← هان! ای دلِ عبرت بین

پیشنهاد می‌شود دانش‌آموزان را به چند گروه تقسیم کنید، برای هر گروه شماره‌ای در نظر بگیرید. مثلاً شماره‌های یک، در یک گروه و شماره‌های دو در گروه دیگر قرار بگیرند و... سپس گروه یک با هم فکری هم پاسخ سؤال یک و گروه دو پاسخ سؤال دو... به همین ترتیب باقی سؤالات را پاسخ بدهند.

به دو ستانت بگو

معلم با توجه به توصیه‌های دروس قبل می‌تواند این فعالیت را به صورت انفرادی یا گروهی انجام دهد.

نمایش

پیشنهاد می‌شود دانش‌آموزان را به چند گروه تقسیم کنید. اعضای گروه با مشورت و هم فکری هم یک نفر را که بهتر از بقیه در گروه می‌تواند این فعالیت را انجام بدهد انتخاب کنند و اعضای انتخاب شده به ترتیب نمایش را اجرا کنند.

کتاب خوانی

تصویرگر کودک کسی است که برای کتاب‌های کودکان و نوجوانان نقاشی می‌کشد. پیشنهاد می‌شود این فعالیت با نظر معلم کلاس یا به صورت گروهی یا فردی اجرا شود.

شعر

این شعر در قالب چهار پاره سروده شده است به هنگام خواندن این شعر بچه‌ها علاوه بر لذت بردن متوجه اهمیت کار رفتگران در پاکیزگی محیط زیست می‌شوند و روحیه‌ی مهربانی با دیگران در آن‌ها تقویت می‌شود.

جهت اجرای شعر به توصیه‌های درس اول مراجعه شود.

ب) بنویسیم

جلسه‌ی اوّل

در تمرین دوّم دانش‌آموزان می‌توانند متناسب با محیط خود، آلوده‌کننده‌های هوا و آب را جداگانه بنویسند. مثلاً آلوده‌کننده‌ی هوا، ماشین، دود کارخانه‌ها، دود سیگار، گرد و خاک، بوی نامطبوع غذاهای فاسد شده، حیوانات مرده و... می‌تواند باشد. آلوده‌کننده‌های آب، فاضلاب منازل، پساب کارخانه‌ها، زباله‌ها، نفت و... کشتی‌ها می‌تواند باشد.

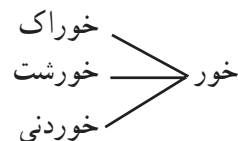
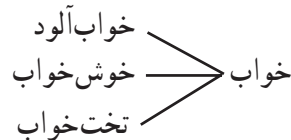
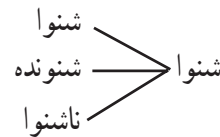
جلسه‌ی دوّم

در تمرین اوّل، توجه دانش‌آموزان را به مراحل گزارش و ذکر زمان دقیق، مکان، افراد، دیدن و شنیدن دقیق و... جلب کنید.

در تمرین سوّم بهتر است گروه‌ها با هم مشورت کنند و سپس پیشنهادها را بنویسند. پیشنهادها را می‌توان در کلاس دسته‌بندی و برای کلّ کلاس بازگو کرد.

جلسه‌ی سوّم

در تمرین سوّم هدف آشنایی با نام آواهاست یعنی صداهاى طبیعى که به‌عنوان نام موجودات انتخاب می‌شود. پاسخ‌ها به‌ترتیب هُو، قارقار، خش خش و چک چک است. در تمرین چهارم پاسخ‌های پیشنهادی



جلسه‌ی چهارم

در تمرین اوّل کامل کردن جمله‌ها با توجّه به قید زمان است. مثلاً در جمله‌ی دوّم به دلیل قید زمان (هفته‌ی بعد) که نشان‌دهنده‌ی آینده است، زمان فعل، آینده خواهد بود (خواهند نوشت) پاسخ‌های درست به ترتیب (خواهند نوشت، بنویسند، نوشته باشند) است. در تمرین سوّم هدف تمرین گسترش واژگان درس است.

جلسه‌ی پنجم

در تمرین دوّم گذشته از تمرین جاندارپنداری یا تشخیص، حفظ محیط‌زیست از زبان درخت موردنظر است.

روز جمعه

هدف از این فعالیت تقویت مهارت نامه‌نویسی، توجّه و احترام به افراد زحمتکش جامعه و توجّه و ارزش‌گذاری به مشاغل است.

درس: ششم		به نام خدا	عنوان درس: حرف های یک نقاشی
اهداف درس	۱- تقویت روحیه ی توجه به بهداشت و حفظ محیط زیست		
	۲- تقویت روحیه ی مهربانی به حیوانات		
	۳- آشنایی و کسب مهارت در کاربرد نقش نمای «را»		
	۴- آشنایی و کسب مهارت در کاربرد پسوند «بان»		
	۵- واژه آموزی از طریق محور هم نشینی		
واژه های جدید	درختان بلوط، سنجاقک، کوحولوی، اطرافش، حواست، له می کردی، وسایلشان، سینه سرخ، حیف، پیچاره، متأسفم، لحظه، زنبورهای عسل، کندو، یادگاری، سیگار، اذیت		

نکته	گسترش واژگان	نمایش بازی	لبخند شعر	شاعر
نقش نمای «را»	پسوند «بان»	نوشتن کلمه های مخالف	جنگل	—

فعالیت های کتاب بنویسیم

نگارش، ادبی	املائی	ارزشی، نگرشی	دستوری
نگارش خلاق، مفاهیم بین رشته ای انتخاب عنوان برای نقاشی (مفاهیم بین رشته ای) تصویرخوانی و تصویرنویسی ۴ مورد کامل کردن جمله ها چیستان، کامل کردن شعر مرتّب کردن جمله ها گسترش واژگان از طریق تداعی معنای نوشتن توصیه و سفارش، جمله سازی تبدیل یک کلمه به کلمه ی دیگر (گسترش واژگان) نگارش خلاق، خاطره نویسی	رونویسی ۳ مورد نوشتن کلمات تازه ی درس، یادآوری ترتیب حروف الفبا طبقه بندی نوشتن کلمه های خاص با پسوند «شان»	علاقه مندی و توجه به هنر نقاشی توجه به هنر و زیبایی ایجاد نگرش منفی نسبت به کشیدن سیگار توجه به درخت و فایده های آن ۴ مورد توجه و علاقه مندی به محیط زیست ۲ مورد برقراری ارتباط، علاقه مندی و توجه به شعر، مهربانی و علاقه مندی به حیوانات علاقه مندی به نگهداری از حیوانات	کامل کردن جمله ها با حروف اضافه جمله سازی با پسوند «بان»

الف) بخوانیم

متن درس ششم

هدف این درس مانند درس قبل جلب توجه کودکان به حفظ و نگهداری محیط زیست به ویژه جنگل هاست. نویسنده به طور غیرمستقیم و از طریق شکوه و گله‌گزاری تمام عناصر و عوامل موجود در جنگل مانند: حیوانات و درخت‌ها، می‌خواهد حساسیتی نسبت به آلودگی محیط زیست ایجاد کند. در پایان توصیه‌هایی از زبان آن عناصر و عوامل درون جنگل به مخاطبان می‌شود که چگونه و از چه راه‌هایی می‌توان به پاکیزه ماندن محیط جنگل کمک کرد.

پیشنهاد می‌شود قبل از تدریس، سؤال یا مسأله‌ای درباره‌ی آلودگی بخشی از محیط اطراف دانش‌آموز در کلاس مطرح شود و با استفاده از روش پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان راه‌حل‌هایی برای حل مشکل مذکور مطرح کنند. بعد از آن می‌توان توجه دانش‌آموزان را به جنگل و تأثیری که در پاکیزگی محیط زیست دارد، جلب کرد. پس از ایجاد چنین آمادگی می‌توان به متن درس وارد شد.

گوش کن و بگو

این فعالیت می‌تواند به صورت فردی و گروهی انجام شود.

درست، نادرست

پیشنهاد می‌شود آموزگار جملات را بخواند و از دانش‌آموزان بخواهد با شنیدن جمله‌های درست از جایشان بلند شوند.

واژه‌آموزی

یکی از راه‌های گسترش واژگان استفاده از پسوند (بان) است به این ترتیب که با اضافه کردن پسوند (بان) به آخر کلمات می‌توانیم واژه‌های جدیدتری بسازیم. پسوند (بان) در آخر کلمه‌ها به معنی نگه‌دارنده است.

پیشنهاد می‌شود، آموزگار تصویری از پاسخ را به تابلو نصب کند، یکی از دانش‌آموزان کنار این تصویر بایستد و از او بپرسد: اگر این باغ تو باشد برای شادابی گل‌ها و درختان این باغ چه کار می‌کنی؟ با جمع بندی صحبت‌ها، دانش‌آموزان به این نتیجه می‌رسند که کسی که از باغ نگهداری می‌کند باغبان نام دارد.

آموزگار می‌تواند هر کلمه را که در این فعالیت آمده به گروهی بدهد تا با هم فکری و مشورت خود معنای آن را پیدا کنند و یکی از اعضای گروه نظر گروه را اعلام کند.

نکته

هدف: آشنایی با نقش‌نمای مفعولی «را» و کاربرد آن.

پیشنهاد می‌شود: جمله‌ی «من کتاب دوست دارم» توسط آموزگار بر روی تابلو نوشته شود آموزگار روی کارتی، کلمه‌ی «را» را بنویسد و از دانش‌آموزان بخواهد پای تابلو بیایند و جای مناسبی در جمله برای «را» پیدا کنند. بعد از آزمایش و خطا بچه‌ها به این نتیجه می‌رسند که «را» بعد از کلمه‌ی کتاب قرار بگیرد تا جمله معنی‌دار شود. با چند جمله به همین ترتیب عمل کنید تا دانش‌آموزان در این زمینه مهارت لازم را پیدا کنند. توضیح این که از بیان نکته‌ی دستوری این قسمت به‌طور مستقیم پرهیز شود.

بین و بگو

دانش‌آموزان به چند گروه تقسیم شوند. هر گروه تصویری را انتخاب کند و همه‌ی اعضای گروه آن را با حرکات پantomim اجرا کنند. بعد از اجرای هر گروه، بچه‌ها درباره‌ی اجرای گروه بحث و گفت‌وگو کنند.

بگرد و پیداکن

پیشنهاد می‌شود از روش‌های دروس گذشته استفاده نمایید.

به دوستانات بگو

پیشنهاد می‌شود آموزگار دانش‌آموزی را انتخاب کرده از او بخواهد سؤال اول را به‌صورت انتخابی پرسد. سپس دانش‌آموزی که پاسخ پرسش را می‌دهد می‌تواند سؤال دوم را بنا به انتخاب خود از دانش‌آموز دیگر بپرسد. فعالیت به همین ترتیب ادامه پیدا می‌کند.

بازی

این فعالیت مانند دروس گذشته اجرا شود.

ب) بنویسیم

جلسه‌ی سوم

در تمرین سوم دانش‌آموزان می‌توانند کلمات را بخوانند و سپس براساس نشانه‌هایها، تشدید

و تنوین کلمات را دسته‌بندی کنند.

جلسه‌ی چهارم

در تمرین دوم، با روش تداعی واژگان پیوسته با جنگل، پرنده و آشیانه جدا می‌شود.
برای جنگل: درخت، رود، هوا، چوب، سبزه، کندوی عسل، لانه‌ی پرنده و...
برای پرنده: پر، تخم، منقار، پرواز، آشیانه، آسمان و...
برای آشیانه: تخم، جوجه، پرنده‌ی مادر، غذا، خار و خاشاک و...

جلسه‌ی پنجم

در تمرین سوم از راست به چپ باغبان برگ‌های خشکیده را جمع می‌کند. سپس در گودال می‌ریزد، با خاک روی آن‌ها را می‌پوشاند پس از مدتی به کود تبدیل می‌شوند که در تصویر آخر از آن کود برای کشاورزی و رشد و تقویت درختان استفاده می‌شود.

روز جمعه

تمرین مهارت نگارش خلاق و توجه به فایده‌های درخت است.
یکی از راه‌های گسترش واژگان و تقویت مهارت املائی نوشتن کلمات مخالف است. در این روش شما می‌توانید کلمه‌ای را انتخاب کنید. سپس با حذف و اضافه و جابه‌جا کردن، تغییر دادن یک حرف در چند مرحله به مخالف آن کلمه برسید.
مثال: سفید ← سید ← سیه ← سیاه
شب ← شیب ← شیر ← زیر ← زور ← دور ← دوز ← روز

کتاب‌خوانی

سال انتشار: منظور سالی است که کتاب در آن سال به چاپ رسیده است.
پیشنهاد می‌شود به تناسب موقعیت این فعالیت به صورت گروهی یا فردی اجرا شود.

با هم بخندیم

پیشنهاد می‌شود این فعالیت توسط معلم یا دانش‌آموزی خوانده شود. در صورت امکان از تقلید صدا و تقلید حرکات نیز استفاده شود.

اهداف کلی فصل سوّم: بهداشت فردی و اجتماعی

حیطه‌ی شناختی

- ۱- آشنایی با برخی جلوه‌های اخلاق فردی و اجتماعی نظیر اعتماد به نفس و احترام به دیگران
- ۲- آشنایی با برخی مشاغل در اجتماع
- ۳- آشنایی با برخی مباحث دستوری نظیر نهاد و گزاره و پسوند «مند»
- ۴- آشنایی با چگونگی ساختن واژه‌های غیر ساده

حیطه‌ی عاطفی

- ۱- پرورش روحیه‌ی توجه به نکات اخلاقی در زندگی فردی و اجتماعی
- ۲- پرورش روحیه‌ی اعتماد به نفس و فداکاری
- ۳- پرورش روحیه‌ی احترام به انسان‌های فداکار و ایثارگر

حیطه‌ی مهارتی

- ۱- توانایی گسترش مفاهیم مربوط به اخلاق فردی و اجتماعی
- ۲- توانایی انجام کارهای خلاق در زندگی فردی و اجتماعی
- ۳- توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دیگران در محیط زندگی
- ۴- درک و گسترش فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی
- ۵- توانایی نوشتن با توجه به الگوهای نگارشی ساده و خلاق

درس: هفتم		به نام خدا	عنوان درس: خود را دست کم نگیریم
اهداف درس	۱- تقویت روحیه‌ی اعتماد به نفس ۲- پرورش توانایی‌های فردی ۳- آشنایی با زیان‌های خودپسندی و تک‌روی ۴- کسب مهارت در کوتاه کردن جمله‌ها ۵- تقویت مهارت دسته‌بندی ۶- نگارش متن‌ها به شیوه‌ی جان بخشیدن به اشیا ۷- آشنایی با ورزش‌ها و موقعیت‌های جانبازان ۸- تقویت مهارت نامه‌نگاری ۹- کاربرد نشانه‌های (!؟)		
	واژه‌های جدید تابیده بود، سبزه‌های بلند، البته، درخت گردو، طول کشیده بود، آهی کشید، زرنگی، گل سرخ، نفس عمیق، نازک و ظریف، کرم‌شب‌تاب، خودخواه، مخملی		

نکته	گسترش واژگان	بازی	نمایش	شعر	لیبخت	شاعر
گسترش کلمه	کوتاه کردن جمله‌ها	نمایش داستان درس	آزاد			

فعالیت‌های کتاب بنویسیم

نگارشی، ادبی	املائی	ارزشی، نگرشی	دستوری
تصویرخوانی و تصویرنویسی ۵ مورد مفاهیم بین رشته‌ای ۴ مورد انتخاب عنوان مرتب کردن جمله‌ها طبقه‌بندی، جمله‌نویسی جمله‌سازی نگارش خلاق نامه‌نویسی کوتاه کردن جمله‌ها نوشتن نام آواها خلاصه‌نویسی نوشتن واژه‌های محلی نگارش توصیفی	رونویسی نوشتن کلمه‌های تازه درس خوش‌نویسی نوشتن کلمه‌های خاص	تأثیر ورزش در سلامتی توجه به قسمت‌های مختلف درخت توجه به پرورش خلاقیت علاقه‌مندی و گرایش به کارهای نیک ۲ مورد و پرهیز از کارهای ناپسند توجه به هنر خوش‌نویسی مهربانی با دیگران توجه و احترام به جانبازان توجه به استعداد و توانایی‌های خود تشکر و قدردانی پذیرفتن اشتباهات و عذرخواهی از دیگران رعایت نوبت توجه و علاقه‌مندی به فرهنگ بومی	کامل کردن جاهای خالی با گسترش کلمه